

در سلسله نشست‌های تخصصی اعضای هیأت علمی مرکز بررسی شد:
"ارزیابی و تحلیل اختراعات ثبت شده در ایران"

سخنرانی تخصصی آقای مهدی پاکزاد، عضو هیأت علمی گروه علم‌سنجی،
با موضوع "ارزیابی و تحلیل اختراعات ثبت شده در ایران" روز دوشنبه ۲ دی
ماه ۱۳۹۸ برگزار شد.

در این نشست مهندس پاکزاد، با بررسی تأثیر سیاست‌های اتخاذ شده در حوزه
ثبت اختراع بر الگوی رفتاری مخترعان، مراحل طراحی طرح پژوهشی گروه
علم‌سنجی با عنوان "تحلیل سیاستی اختراعات ثبت شده ایران در سطح ملی و
بین‌المللی در طی سال‌های ۱۳۹۵-۱۳۹۰" را تبیین و فرایند پژوهش را تشریح
کرد.

مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

ماهنامه داخلی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

دی ماه ۹۸، شماره ۹

به میزبانی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور برگزار شد؛

جلسه شورای سیاست‌گذاری دومین همایش ملی "تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی"

جلسه شورای سیاست‌گذاری دومین همایش ملی "تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی: راهبردها و چالش‌ها"، روز یکشنبه ۱ دی ۱۳۹۸، با حضور دکتر وحید احمدی، مشاور وزیر و رییس مرکز، دکتر حسینعلی قبادی، رئیس پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، دکتر اکرم قدیمی، معاون پژوهش و فناوری مرکز، دکتر علیرضا عبداللهی‌نژاد، مدیرکل روابط عمومی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر حسین ابراهیم‌آبادی، رئیس مرکز نشر دانشگاهی، دکتر معراج رجایی، مدیرکل امور پژوهشی دانشگاه فنی و حرفه‌ای، مجید شمسه، معاون پژوهشی دفتر مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران، دکتر حمید کارگر، مشاور معاون آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دکتر کوثری، دکتر جنوی و دکتر الستی، از اعضای هیأت علمی مرکز تشکیل شد.

در ابتدای نشست، دکتر احمدی، با اشاره به برگزاری نخستین همایش در بهمن سال ۱۳۹۷ تأکید کرد: همایش نخست با توجه به برنامه‌های در نظر گرفته شده، به خوبی برگزار شد و پیش‌زمینه‌ای برای بحث اصلی در این حوزه و برگزاری همایش‌های بعدی بود. طبق برنامه‌ریزی صورت گرفته، مسائل و موضوعات مختلف در پیش‌نشست‌ها بررسی شده و در همایش اصلی، در قالب برگزاری چند پنل، مورد بحث قرار می‌گیرند.

دکتر مهرناز خراسانچی، مدیر اجرایی همایش گفت: اقدامات مربوط به برگزاری همایش از مهر ماه امسال آغاز شده است و تلاش کرده‌ایم با برنامه‌ریزی دقیق، فراخوان همایش آماده شود. در انتخاب محورها سعی شده است تأثیر و جایگاه نظام دانشگاهی مورد توجه قرار گیرد. وی در ادامه گفت: اگر بتوانیم نمونه‌های برجسته خارجی را بررسی و روایت کنیم، اثرگذاری و تأثیر بیشتری خواهد داشت. مطرح کردن بحث کسب و کارهای نوین، محور دیگری است که دکتر خراسانچی پرداختن به آن را مهم دانست.

خارج کردن همایش از سالن‌های در بسته و پیشنهاد برگزاری همایش‌های محلی در سطح دانشگاه‌های مادر هر استان در روز برگزاری همایش اصلی، به منظور نشان دادن دستاوردهای دانشگاهی در سطح هر استان، از پیشنهادات دکتر عبداللهی‌نژاد در این جلسه بود. دکتر کارگر نیز ضمن اشاره به اهمیت تقویت تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی گفت: باید دردها و آسیب‌های اصلی جامعه را شناسایی کرده و نقش دانشگاه در حل آن‌ها را مشخص کنیم. دکتر ابراهیم‌آبادی گفت: دانشگاه باید نسبت به فضای اجتماعی ویژه‌ای که داریم، موضع داشته باشد و به عنوان نهاد واسط میان نخبگان و حکومت، گزارش ارائه کند. دکتر رجایی،

بحث و تبادل نظر در خصوص نقش دانشگاه در زمینه تحلیل شغلی جامعه و کسب و کارهای نوین را مهم دانست و خواستار توجه بیشتر به تأثیر نظام دانشگاهی در مصرف بهینه انرژی و علوم و فنون مهارتی شد. دکتر قبادی اظهار کرد: برای پایدار شدن اثربخشی همایش، نتایج پیش‌نشست‌ها در فرایند نقشه جامع علمی کشور منعکس و مورد استفاده قرار گیرد.

دکتر رضا نقی‌زاده نیز مطرح کردن نمونه‌های بین‌المللی از تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی در پنل‌های همایش و بررسی آن را از مواردی دانست که می‌تواند بر محتوای همایش بیافزاید. دکتر قدیمی، با اشاره به اینکه این موضوع در جامعه هنوز به طور کامل جا نیفتاده است، گفت: به همین دلیل تعداد مقالات دریافتی زیاد نیست. وی از توافق اولیه برای برگزاری این همایش در ایوان شمس برای تعامل بیشتر با فضای اجتماعی خبر داد. دکتر کیوان‌الستی نیز اهمیت پرداختن به بحث نظری از جنس تأثیر سیاست‌گذاری یا تبعات آن را در همایش مطرح کرد. همچنین دکتر سحر کوثری، بحث ظرفیت‌ها و خلأهای قانونی تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی در محورها را امری مهم دانست و افزود: موضوعات به صورت مطالعه موردی مطرح شده و محورها باید تنوع موضوعی هم داشته باشد. دکتر المیرا جنوی نیز، آینده‌نگری برای همایش را مهم دانست و گفت: باید از حالا برای همایش‌های بعدی برنامه‌ریزی کنیم. شاید برخی از محورها به تنهایی نتوانند موضوع یک همایش جداگانه باشند.

آقای شمس، در پایان ضمن اشاره به اینکه اغلب اعضای حاضر در نشست از وزارت علوم هستند، گفت: بهتر است از سایر نهادها هم در این شورا دعوت شود. وی همچنین افزود: می‌توانیم از ظرفیت شهرداری از جمله ۳۵۰ سرای محله برای برقراری پیوند علم و جامعه استفاده کنیم.

لازم به ذکر است دومین همایش ملی "تعامل نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی: راهبردها و چالش‌ها"، با هدف ایجاد ارتباط میان نظام دانشگاهی و فضای اجتماعی میان نهادهای تولیدکننده دانش و عموم شهروندان و نقش آن در کارآمد کردن پژوهش‌ها و دستاوردهای دانشگاهی، خرداد ماه سال ۹۹ برگزار می‌شود.

به همت گروه علم‌سنجی مرکز برگزار شد:

نشست "پیشرفت‌های نوین در حوزه علم‌سنجی"

در این نشست که روز سه‌شنبه ۳ دی ماه ۱۳۹۸، با سخنرانی دکتر محمد حسن‌زاده، استاد رشته علم‌اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس و با حضور جمعی از علاقه‌مندان برگزار شد، دکتر حسن‌زاده با تأکید بر جایگاه علم‌سنجی در کشور و جهان، علم‌سنجی را زیربنای سیاست علم، فناوری و نوآوری دانست و به روند پیشرفت حوزه علم‌سنجی و ادامه مسیر آن با توجه به رویکردها، ابزارها و سنج‌های جدید در دنیای امروز پرداخت. وی با بیان اینکه علم‌سنجی حدود ۵۰ سال پس از به وجود آمدن علم شکل گرفت، گفت: برای ادامه مسیر باید به دو نکته توجه کرد؛ اول اینکه باید به علم‌سنجی، به عنوان یک علم نگاه شود و دوم اینکه علم‌سنجی به عنوان یک علم، باید عملکردی قابل دفاع داشته باشد.

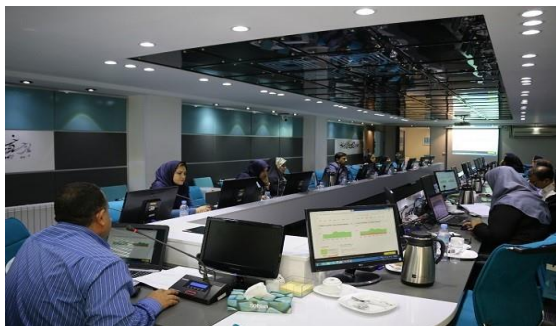
ایشان ضمن تشریح مفهوم مصداق‌های علمی، فهم بازیگران حوزه علم، فهم روندهای علمی و بسترسازی برای سیاست‌گذاری علم را به عنوان ثمرات علم‌سنجی، شکل‌گیری، رشد و دوره کمال علم‌سنجی معرفی و ویژگی‌های هر دوره را عنوان کرد.

وی همچنین، به سیر تحول علم‌سنجی از تلاش‌های فردی بنیان‌گذار، رشد و تکامل آن تا دوره بلوغ و کمال علم‌سنجی اشاره کرد و گفت: سیر تکامل باید در رویکردها، ابزارها، سنج‌ها و کاربردها به کار گرفته شود تا به دوره انفجار کمال و بلوغ منجر شود.

به همت گروه علم‌سنجی مرکز برگزار شد:

کارگاه آموزشی "رؤیت‌پذیری علمی"

این کارگاه تخصصی با تدریس دکتر حمزه‌علی نورمحمدی، دانشیار و عضو هیأت علمی دانشگاه شاهد، روز چهارشنبه ۴ دی ماه ۱۳۹۸، با حضور علاقه‌مندان و پژوهشگرانی از حوزه علم‌سنجی برگزار شد.

دکتر نورمحمدی، به مباحث نظری و تأکید بر هدف اصلی رؤیت‌پذیری علمی که به اشتراک‌گذاری دانش پژوهشگران و تثبیت جایگاهشان به عنوان یک صاحب‌نظر در زمینه علمی خاص است، پرداخت و در ادامه به صورت آموزشی و عملی، کار با پایگاه‌های اطلاعاتی و شبکه‌های اجتماعی علمی از جمله پایگاه‌های مگاپپر، سایمگو و شرپارومئو^۱ آموزش داده شد.

1. SherpaRomeo و Scimago, Megapaper

دکتر احمدی در مراسم بزرگداشت اساتید نامدار حسابداری کشور مطرح کرد:

بزرگداشت عالم، بزرگداشت علم است

دکتر وحید احمدی مشاور وزیر و رییس مرکز در مراسم بزرگداشت اساتید نامدار حسابداری کشور که روز شنبه ۷ دی ماه ۱۳۹۸ در دانشکده مدیریت دانشگاه تهران برگزار شد، گفت: بزرگداشت عالم، در واقع بزرگداشت علم است. مشاور وزیر با بیان اینکه کشور ما از لحاظ علمی در منطقه حرف اول را می‌زند، گفت: آمارها نشان می‌دهد در زمینه علمی، رشد خوبی داشته‌ایم، ما در دوره‌ای هستیم که توانمندی دانشگاه‌ها پذیرفته شده است اما در جایگاه خودش نمی‌تواند تاثیرگذار باشد.

وی با بیان اینکه مفهوم علم به درستی به کشورهای اسلامی وارد نشده است، گفت: علم به مفهوم مدرن یک فرایند تکمیلی همراه با خلاقیت و نوآوری است که هدف آن حل مشکلات است اما دانشگاه‌های ما، تنها یک مرکز آموزشی خوب هستند در حالی که در کشورهای توسعه یافته، اساس تفکر دانشگاه، حل معضلات جامعه است.

رئیس مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور با بیان اینکه کشور ما همچون دیگر کشورهای در حال توسعه، دچار سندرم انتقال از تعریف قدیمی به تعریف جدید است، بر لزوم تحولات فکری مجموعه مدیران، برنامه‌ریزان و دانشجویان تأکید کرد و گفت: برای مشارکت بیشتر دانشگاه و دانشگاهیان در حل معضلات جامعه و نقش‌دهی به دانشگاه، نیازمند دگرگونی در پارادایم ذهنی خود هستیم.

برگزاری صد و دهمین جلسه شورای مرکز

صد و دهمین جلسه شورای مرکز روز چهارشنبه ۱۱ دی ماه ۹۸ برگزار شد.

با هدف تشریح فعالیت‌های مرکز نوآوری و بررسی زمینه همکاری‌های مشترک برگزار شد:

نشست مشترک ستاد توسعه فناوری‌های نرم و هویت‌ساز معاونت علمی و

فناوری ریاست جمهوری و مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

در ابتدای این نشست که روز دوشنبه ۹ دی ماه ۱۳۹۸، با حضور دکتر وحید احمدی، مشاور وزیر و رییس مرکز، مهندس نیری، دبیر ستاد توسعه فناوری‌های نرم و هویت‌ساز معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، دکتر رضا نقی‌زاده، رییس مرکز نوآوری مرکز و دکتر ناصرعلی عظیمی، معاون توسعه سرمایه انسانی و پشتیبانی مرکز برگزار شد، دکتر نقی‌زاده، گزارشی از فعالیت‌های انجام شده در مرکز نوآوری ارائه داد: هدف مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور این است که در عین حفظ کارکردهای پژوهشی، کارکردهای نوآوری نیز اضافه شود. وی با اشاره به اینکه جنس فعالیت‌های مرکز با دانشگاه‌ها متفاوت است، گفت: خیلی از شبکه‌سازی‌ها می‌تواند در مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور شکل بگیرد و هدف ما ایجاد فضای کار نوآورانه و شبکه‌ای برای تیم‌ها و در نهایت اتصال آن‌ها به شتاب‌دهنده است. رییس مرکز نوآوری مرکز، حمایت معنوی ستاد از برگزاری رویدادها، حمایت از پایان‌نامه‌ها و پروژه‌ها و برگزاری دوره‌های انتقال تجربیات را از جمله زمینه‌های همکاری مشترک بین دو سازمان دانست.

دکتر احمدی نیز با تأکید بر اینکه سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری در کنار نوآوری معنی پیدا می‌کند، گفت: هدف ما از ایجاد این مرکز نوآوری، پر کردن خلاء شبکه‌سازی در این حوزه است: شرکت‌های کوچک با قرار گرفتن در شبکه می‌توانند از ارتباطات استفاده کرده و کارهای بزرگ و مهمی انجام دهند. وی هدف مرکز تحقیقات را فراهم کردن فضای مناسب برای فعالیت در همه حوزه‌های نوآوری دانست.

در ادامه مهندس نیری، ضمن ابراز تمایل به همکاری با مرکز نوآوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور گفت: آنچه در مرکز نوآوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور حائز اهمیت است این است که این مرکز به عنوان یک نهاد فکری و پژوهشی نزدیک به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نقش خود را در تبیین جایگاه نوآوری در حوزه‌های نوآوری علوم انسانی، اجتماعی و حوزه‌های خلاق ایفا کند و بتواند در ایجاد هم‌افزایی میان اجزاء زیست‌بوم نوآوری در این حوزه، نقش بازی کند. وی با اشاره به جایگاه مرکز گفت: مرکز نوآوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور باید محلی جهت استقرار مراکز نوآوری و مدیران حوزه علوم اجتماعی و علوم انسانی باشد.

در راستای اهداف و مأموریت‌های مرکز برگزار شد:

دیدار وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با ریاست و معاونین مرکز

این دیدار صمیمانه، روز شنبه ۱۴ دی ماه ۱۳۹۸، با حضور آقای دکتر منصور غلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و دکتر وحید احمدی، مشاور وزیر و رئیس مرکز، دکتر اکرم قدیمی، معاون پژوهش و فناوری مرکز، دکتر ناصرعلی عظیمی، معاون توسعه و توانمندسازی نیروی انسانی مرکز و تعدادی از مدیران و اعضای هیأت علمی مرکز در محل وزارت خانه علوم، تحقیقات و فناوری برگزار شد.

در این جلسه، آقای دکتر احمدی، گزارشی از روند مأموریت‌ها و فعالیت‌های انجام شده در مرکز ارائه داد و سپس دکتر غلامی، ضمن سپاس از خدمات مرکز در حوزه سیاست‌گذاری علم و فناوری، رهنمودهایی در راستای ادامه هرچه بهتر این مسیر، پیشنهاد کرد.

دکتر امیرهوشنگ حیدری به عنوان نائب رئیس انجمن آینده‌نگری ایران
انتخاب شد

در بیست و هشتمین جلسه هیأت مدیره انجمن آینده‌نگری ایران که روز شنبه ۱۴ دی ماه ۱۳۹۸ برگزار شد، آقای دکتر امیرهوشنگ حیدری، سرپرست گروه آینده‌پژوهی مرکز، با رأی اعضا به عنوان نائب رئیس این انجمن انتخاب و معرفی شد.

در آستانه برگزاری نخستین رویداد گفتمان پیشرو علمی:

شورای راهبری گپ برگزار شد

شورای راهبری گپ (نخستین رویداد گفتمان پیشرو علمی) روز چهارشنبه ۱۸ دی ماه ۱۳۹۸، با حضور دکتر اکرم قدیمی، معاون پژوهش و فناوری مرکز و رئیس کرسی یونسکو در ترویج علم، دکتر الهه حجازی، دانشیار دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، دکتر فاطمه داداشیان، دانشیار دانشکده مهندسی نساجی دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دکتر نسیرین مصفا، معاون اداری و مالی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، خانم مریم فیروزی، تهیه‌کننده صدا و سیما، خانم مهرناز خراسانچی، همکار گروه ترویج علم، دکتر نیراعظم خوش خلق‌سیما، رئیس پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی و دکتر زهرا امام‌جمعه، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران در مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور برگزار شد.

کرسی یونسکو در ترویج علم برگزار می‌کند:
نخستین رویداد گفتمان پیشرو علمی (گپ):
ایده‌ها و تجربه‌های زنان در علم و فناوری
با هدف سازه‌سازی علم برای عموم مردم
همزمان با هفته روز کشفیات عظام زن و مادر
و روز جهانی زنان و دختران در علم

مکان: دانشگاه الزهراء
زمان: ۱۸ دی ماه ۱۳۹۸
ساعت: ۱۴ لغات ۱۹

کلیه بانوان پژوهشگر، اعضای هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی
می‌توانند ایده‌ها و تجربه‌های علمی - تخصصی خود را به زبان ساده
حد اکثر تا ۱۹ بهمن ماه ۹۸
به ایمیل: Unesco.eps@gmail.com ارسال کنند.

مکاتبات از راهی:
شامل تعریف ایده یا تجربه، هدف، روش و پیامد
برای مخاطب عام باشد (حد اکثر تا ۴۰۰ کلمه)

در این جلسه، هر کدام از حضار به بیان تجربیات خود در این حوزه پرداخت و الگوهای مشخصی در این زمینه ارائه دادند. همچنین به جایزه زنان در علم و تشریح رویدادی که زمینه‌ساز شبکه‌ای شدن زنان در عرصه علم است، اشاره شد.

به همت گروه ترویج علم مرکز برگزار شد:

نشست "نقش موزه‌های علم و فناوری در ترویج صلح"

این نشست، روز شنبه ۲۱ دی ماه ۱۳۹۸، با حضور استاد میرسیداحمد محیط طباطبایی، رئیس ایکوم ایران و دکتر فابیو کاربونه، استاد دانشگاه کاونتری انگلستان و سفیر ارشد مؤسسه بین‌المللی صلح از طریق گردشگری، در سالن دکتر قانع‌راد برگزار شد.

در ابتدای نشست دکتر کاربونه، ضمن بیان این موضوع که فناوری و تکنیک به شدت زندگی انسان را تحت الشعاع قرار داده است، بر نقش روایت‌گری موزه‌های علم و فناوری تأکید کرد و گفت: صلح یک طیف است و اگر جامعه با ارزش‌هایی همچون صلح در ارتباط باشد، فناوری هم به خوبی کار خودش را می‌کند. وی به موضوع چالش‌ها و فرصت‌ها برای آموزش صلح در عصر تکنیک پرداخت و ضمن اشاره به اینکه مؤسسه بین‌المللی صلح از طریق گردشگری، بر ایران متمرکز شده است، خاطر نشان کرد: هدف اصلی کارهای ما در این مؤسسه، ترویج پیام صلح است و خوشحال هستیم که بتوانیم سفیر صلح مردم ایران باشیم.

دکتر کاربونه با بیان اینکه صلح از دیرباز در ایران باستان بوده و در شاخه ایران مؤسسه بین‌المللی صلح از طریق گردشگری، صرفاً به نظام‌مند کردن این موضوع پرداخته می‌شود، گفت: ایران یکی از فعال‌ترین شاخه‌های مؤسسه بین‌المللی صلح از طریق گردشگری است و سازمان گردشگری سازمان ملل متحد نیز شاخه ایران را به عنوان شانزدهمین شاخه فعال معرفی کرده است.

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه یونسکو از طریق موزه‌های علم و فناوری در سطح بین‌المللی دست به شبکه‌سازی می‌زند و کارکرد اصلی این شبکه‌سازی، هم‌رسانی فعالیت‌های مفید و اثربخش است، اضافه کرد: سه ضربه‌ای که علم به پیکره تاریخ وارد کرده است، نخست انقلاب کوپرنیکی است که عنوان کرد ما در مرکز جهان نیستیم؛ دوم، فروید که تئوری انسان آزاد نیست را بیان کرد و سوم، داروین که بیان کرد انسان از تکامل حیوان به وجود آمده است. وی گفت: نقش موزه‌ها این است که مردم با دیدن گذشته و مقایسه آن با زمان حال، تحولات زمان کنونی را جشن بگیرند. این در حالی است که موزه‌های علم و فناوری باید برای رسیدن به این منظور، روایت‌گری خود را ارتقا دهند.

در ادامه استاد محیط طباطبایی، صلح را هم‌زیستی معنا کرد و گفت: نگاه موزه‌ای به ما یادآوری می‌کند که صلح و هم‌زیستی برای آینده بهتر، از خانه ما که طبیعت است، آغاز می‌شود. وی با اشاره به اینکه موزه با به نمایش گذاشتن یک پدیده مادی، فرصت فکر کردن به جای قضاوت را به وجود می‌آورد، اظهار کرد: نمایش این پدیده مادی، درک‌های متقابل به وجود می‌آورد و این ادراکات، هسته ارتباط بین آدم‌ها از زوایای علمی مختلف را فراهم می‌کند.

رئیس ایکوم ایران با بیان اینکه صنعت گردشگری پدیده‌ای است که بعد از جنگ جهانی دوم به وجود آمده، توضیح داد: در این زمان دستاوردهایی همچون یونسکو، سازمان ملل و نیز صنعت گردشگری به دست آمد و هدف اصلی از این صنعت نیز برقراری صلح و همدلی بین کشورها است و منافع اقتصادی از تبعات این صنعت است.

دکتر محیط طباطبایی اضافه کرد: موزه‌ها فارغ از ایدئولوژی به ارائه دستاوردهای بشر می‌پردازند و هر کسی می‌تواند با آن‌ها ارتباط برقرار کند؛ تا قبل از قرن ۱۸ گفته می‌شد زیربنای همه تفکرات ما فرهنگ است، در حالی که انقلاب صنعتی اقتصاد را زیربنا می‌دانست، از دهه ۷۰ تفکرات محیط زیستی به وجود آمد و اکنون هم در قرن انقلاب اطلاعات هستیم.

در پایان دکتر زهیر صباغ پور، دبیر نشست، موزه‌ها را از ابزارهای کارآمد حوزه ترویج علم دانست و افزود: رشد علم و فناوری، فصل مشترکی است میان همه انسان‌ها که می‌تواند نقطه آغاز صلح باشد.

به همت گروه ترویج علم مرکز و با حضور صاحب نظران عرصه علم و فناوری کشور؛

کرسی یونسکو در ترویج علم افتتاح شد

کرسی یونسکو در ترویج علم با حضور دکتر وحید احمدی، مشاور وزیر و رئیس مرکز، دکتر غلامرضا غفاری، معاون فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر حجت‌الله ایوبی، دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو، دکتر اکرم قدیمی، رییس کرسی یونسکو در ترویج علم و معاون پژوهش و فناوری مرکز و برخی دیگر از اصحاب علم و فناوری کشور، روز دوشنبه ۲۳ دی ماه ۱۳۹۸ در مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور افتتاح شد.

دکتر قدیمی در ابتدای مراسم گفت: این فصلی است که علیرغم تمام مشکلات با تداوم امید و فعالیت، توفیق دریافت مجوز کرسی یونسکو در ترویج علم برای اولین بار در منطقه، به جمهوری اسلامی ایران اعطا شده است. وی با اشاره به این که این امر، رسالت مرکز را در این زمینه سنگین تر می‌کند، افزود: افتتاح این کرسی در مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور فرصتی برای کل جامعه علمی کشور است تا با استفاده از ظرفیت‌های علمی و پژوهشی کشور و منطقه در راستای عمومی‌سازی علم گام بردارد.

دکتر قدیمی اضافه کرد: ساختار این کرسی شامل کارگروه‌های مختلفی است و اولین کارگروه با عنوان "زن و علم" کار خود را آغاز کرده است. وی در پایان خاطرنشان کرد: درصدد هستیم مراسمی به مناسبت روز جهانی زنان و دختران در علم به میزبانی دانشگاه الزهرا و با همکاری دانشگاه تهران برگزار کنیم که این برنامه "گفتمان پیشروی علمی (گپ)" نام دارد و ۲۸ بهمن ماه برگزار خواهد شد.

در ادامه نشست دکتر احمدی، ترویج علم را رسالت عمومی جامعه دانست و گفت: چشم‌انداز کرسی یونسکو در ترویج علم، گفتمان‌سازی در عرصه ترویج علم و شبکه‌سازی گفتمان‌ها است. وی ترویج علم را رسالت عمومی جامعه و همه آحاد جامعه دانست و اظهار امیدواری کرد از طریق این کرسی، پایه محکمی برای ارتباط علم و جامعه و افزایش سواد مردم به وجود آید. رئیس مرکز با اشاره به اینکه افتتاح هفدهمین کرسی یونسکو در ایران، منافع‌ها و مسئولیت‌های زیادی را به همراه دارد و نیازمند مجموعه‌ای از فعالیت‌های شبکه‌ای است، ترویج علم را پذیرش درک مشارکت همگان در علم و کاهش شکاف بین علم و لایه‌های مردم تعریف کرد و ضمن تأکید بر نقش رسانه‌ها، موزه‌ها، آسمان‌نماها و ... در ترویج علم، افزود: در قرن بیستم ترویج علم به یک پروژه اجتماعی تبدیل شد که اندیشمندان فراتر از ارتباطات فردی خود به آن پا گذاشتند. از جمله اهداف ترویج علم، تغییر نگرش و باور عمومی نسبت به علم، آموزش عمومی، برقراری ارتباط بین ارزش‌های فردی و اجتماعی، کمک به تحقق عدالت جنسیتی، حفاظت از محیط‌زیست و افزایش همبستگی و انسجام اجتماعی است.

دکتر ایوبی نیز سه رکن اساسی یونسکو را علم، آموزش و فرهنگ عنوان کرد و با بیان اینکه سهم ایران از تعداد کرسی‌های یونسکو سهم خوبی است و با وجود مراکز تحقیقاتی و پیشرفت علم در این کشور باید هم این طور باشد، اظهار کرد: به‌زودی شورای راهبری کرسی‌ها را تشکیل خواهیم داد تا بتوانیم به درستی تقسیم کار کنیم و از فرصت به دست آمده به خوبی استفاده کنیم. وی یونسکو را شبکه‌ها شبکه‌ها نامید و افزود: شبکه بیش از ۷۰۰ کرسی یونسکو به یکدیگر متصل هستند و در راستای فعالیت بیشتر کرسی‌ها با اهداف مشابه شناسایی خواهند شد.

همچنین، خانم مهردادادی از بخش علوم دفتر منطقه‌ای یونسکو در تهران نیز ضمن تبریک اخذ این کرسی در مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، گفت: یکی از پنج برنامه اصلی برنامه‌های بین‌المللی یونسکو، برنامه علوم و یکی از برنامه‌های علوم نیز، برنامه علم برای زنان و دختران است که امیدوار هستیم با همکاری مرکز تحقیقات در این حوزه همکاری‌های خوبی انجام دهیم.

دکتر غفاری، با تأکید بر نقش کلیدی کرسی‌های یونسکو در تحقق عدالت دانایی، گفت: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور برای میزبانی هفدهمین کرسی یونسکو در ایران انتخاب شده که این موضوع از چند طیف اهمیت دارد؛ نخست این که مرکز تحقیقات صرفاً در خود مجموعه خلاصه نمی‌شود بلکه به خاطر پیوند مراکز پژوهشی و دانشگاهی کشور، تولیدکننده بخش قابل توجهی از تولیدات علمی کشور است و همچنین می‌تواند در ترویج علم اثرگذار باشد.

در پایان مراسم، کرسی یونسکو در ترویج علم، رسماً در مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور آغاز به کار کرد.

با موضوع ارائه الگوی مفهومی و اجرایی دانشگاه کارآفرین برگزار شد:

دومین نشست تخصصی دانشگاه کارآفرین؛ از نظر تا عمل

این نشست تخصصی روز چهارشنبه ۲۵ دی ماه ۱۳۹۸ با سخنرانی دکتر احمدرضا بهرامی، معاون پژوهش و فناوری دانشگاه فردوسی مشهد و دکتر یعقوب مهارتی، مدیر برنامه و بودجه و نظارت راهبردی دانشگاه فردوسی مشهد در سالن دکتر قانع‌راد برگزار شد.

در ابتدای جلسه دکتر بهرامی، با بیان اینکه مفهوم کارآفرینی را پیش از آنکه برداشت واحدی از آن وجود داشته باشد عمومی‌سازی کردیم، گفت: در گلبهار (واقع در خراسان رضوی) پایلوتی برای کارآفرینی با نام "مرکز نوآوری و مهارت‌افزایی" دانشگاه ایجاد کردیم و دانشگاه فردوسی مشهد می‌تواند به عنوان پایلوت کارآفرینی آماده و معرفی شود. وی با بیان اینکه هنوز به این اطمینان نرسیدیم که در خصوص دانشگاه کارآفرین، پارادایم شیفت یا تغییر پارادایم در اذهان سیاست‌گذاران اتفاق افتاده یا خیر، گفت: اگر این تغییر پارادایم رخ داده، عمومی‌سازی آن مهم است. وی افزود: برای کارآفرینی باید مدل در دانشگاه‌ها و همچنین مدل در سطح کلان داشته باشیم. هنوز مشخص نشده است می‌خواهیم آموزش عالی وظیفه‌محور، پاسخ‌محور یا توسعه‌محور داشته باشیم. همچنین نمی‌دانیم کارآفرینی در کدام مدل محقق می‌شود که باید در مورد آن به اجماع برسیم. دکتر بهرامی با اشاره به اینکه چین طی ۱۰۰ سال گذشته کارآفرینی را محقق و در ۲۰ سال اخیر از آن بهره‌برداری کرده است، خاطرنشان کرد: ما در دانشگاه فردوسی، اکوسیستم کارآفرینی ایجاد کردیم. بر این اساس در معاونت پژوهش و فناوری پلنفرم‌ها و منابع را مشخص کرده و با مدیر برنامه، بودجه و نظارت راهبردی دانشگاه هم توافقات مشخصی برای تخصیص منابع و امور دیگر در راستای تحقق کارآفرینی داریم.

دکتر مهارتی نیز با بیان این‌که دانشگاه فردوسی مشهد به مدل استقرار مسئولیت‌پذیری اجتماعی رسیده است، تأکید کرد: کارآفرینی از جنس فرهنگ و یک تفکر است و دولت‌ها باید از اقدامات روبنایی و زودبازده برای تحقق آن دست بردارند. همچنین برای تحقق کارآفرینی لازم است قوانین و مقررات موجود و برخی از موانع از جمله دیوان‌محاسبات و سیاست‌های جذب، اصلاح و برطرف شود. وی با اشاره به اینکه سند راهبردی دانشگاه در دست تدوین است، گفت: یکی از کلیدواژه‌های مهم در سلسله مطالعات پشتیبان سند راهبردی که به خاطر پشتوانه علمی آن یک سند بی‌نظیر خواهد بود، دانشگاه کارآفرین است.

مدیر برنامه و بودجه و نظارت راهبردی دانشگاه فردوسی مشهد ساختار دانشگاه نسل سوم را به صورت پردیس دانشگاهی (خودمختار و مستقل) عنوان کرد و گفت: فرهنگ سازمانی این نوع دانشگاه کارآفرینی نوآوری، احترام متقابل، تیم‌گرایی و نظم و انضباط است و نوع رهبری آن به صورت ارگانیک و با رسمیت پایین است.

وی همچنین پیشنهاد کرد که تیم تخصصی برای تدوین مدل و پیشنهاد انتخاب یک دانشگاه نمونه برای بررسی و تقویض اختیارات لازم به دانشگاه موردنظر و هماهنگی با سایر مراکز ذی‌صلاح و نظارتی انجام شود. ضمن آن‌که دانشگاه فردوسی مشهد برای انتخاب شدن به عنوان دانشگاه نمونه اعلام آمادگی می‌کند.

به منظور برقراری ارتباط منظم و سازمان‌یافته و بهره‌گیری از توانمندی‌های علمی، تحقیقاتی، پژوهشی، مشاوره‌ای و فناوری به امضا رسید؛

تفاهم‌نامه همکاری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر مشهد

این جلسه روز چهارشنبه ۲۵ دی ماه ۱۳۹۸، با حضور دکتر وحید احمدی، مشاور وزیر و رییس مرکز و دکتر تقی ابراهیمی‌سالاری، رئیس مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر مشهد، با هدف تسهیل و توسعه همکاری‌های علمی و پژوهشی بین مرکز تحقیقات و مرکز پژوهش‌ها در ارتباط با فعالیت‌ها و مأموریت‌های طرفین برگزار شد.

در ابتدای جلسه دکتر ابراهیمی‌سالاری، ضمن معرفی فعالیت‌های مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر مشهد، گفت: مرکز پژوهش‌ها، قدیمی‌ترین مرکز پژوهشی شورای شهر کشور است. تمامی اعضا این شورا از اعضای هیأت علمی و افراد دانشگاهی هستند و در این مرکز بر اساس نیاز شهر و شهروندان و اهمیت موضوع، کارهای دانشگاهی و مطالعاتی انجام می‌شود.

دکتر احمدی نیز بر اهمیت مشارکت استان خراسان رضوی در طرح آمایش علم و فناوری استان‌ها تأکید کرد: رسیدن به شهر هوشمند، یکی از مسائلی است که بر کیفیت زندگی مردم تأثیر مثبتی دارد. مشاور وزیر همچنین مشارکت اعضای جوان هیأت علمی را امری مهم دانست.

در پایان جلسه دکتر وحید احمدی و دکتر تقی ابراهیمی‌سالاری، تفاهم‌نامه همکاری امضا کردند و دکتر احمدی اظهار امیدواری کرد این تفاهم در جهت نیازهای کشور قدم موثری باشد.

به همت مرکز نوآوری مدیریت و سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری مرکز برگزار شد:

رویداد نوآوری کسب و کارهای نوآفرین علوم انسانی، اجتماعی و مدیریتی

رویداد نوآوری کسب و کارهای نوآفرین علوم انسانی، اجتماعی و مدیریتی با حضور ۲۰ تیم و با هدف انتخاب ۵ تیم برگزیده جهت استقرار در مرکز نوآوری، با سخنرانی دکتر رضا نقی‌زاده، رییس مرکز نوآوری مرکز روز چهارشنبه ۲۵ دی ماه و شنبه ۲۸ دی ماه ۱۳۹۸ آغاز به کار کرد.

در روز نخست دکتر نقی‌زاده، به معرفی اهداف مرکز نوآوری پرداخت و شرکت‌کنندگان فعالیت‌های خود را با توجه به اهداف مرکز برای داوران شرح دادند. در پایان روز نخست بنا بر نظر داوران ۸ تیم منتخب معرفی شدند تا خود را جهت شرکت در روز دوم این رویداد آماده کنند. دکتر نقی‌زاده، دکتر ناصرعلی عظیمی، معاون توسعه سرمایه انسانی و پشتیبانی مرکز، دکتر اکرم قدیمی، معاون پژوهش و فناوری مرکز، دکتر ناصر باقری‌مقدم، از اعضای هیأت علمی مرکز و دکتر کیارش فرتاش، داوران روز نخست این رویداد بودند.

در روز دوم دکتر وحید احمدی، مشاور وزیر و رییس مرکز، با اشاره به اینکه مرکز نوآوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور به عنوان شبکه هماهنگی بین مراکز نوآوری عمل خواهد کرد، گفت: علوم انسانی پایه اصلی بسیاری از علوم را شکل می‌دهد و در کشورهای پیشرفته از علوم انسانی بهره‌برداری خوبی صورت گرفته است. وی با تأکید بر اهمیت پرداختن به حوزه علوم انسانی گفت: چالش‌های اجتماعی در ایران در حال فراگیر شدن است و پرداختن به آن نیازمند کارهای علمی و نوآوری برآمده از علوم انسانی، اجتماعی و سیاست‌گذاری است. دکتر احمدی ضمن تأکید بر ضرورت تعامل بیشتر با جامعه با نگاه جامعه‌محوری و کارآفرینی در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی در حوزه علوم انسانی گفت: حل مشکلات کلان جامعه با فرهنگ‌سازی و تعامل بیشتر و ایجاد بستر مناسب و توجه به فناوری‌های نوین و نوآوری قابل حل است.

در ادامه نشست روز دوم، ۸ تیم منتخب فعالیت‌های خود را شرح داده و به سوالات چالشی داوران پاسخ دادند. در نهایت ۴ تیم جهت حضور در یک دوره ۳ ماهه در مرکز نوآوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور پیشنهاد شدند تا پس از طی مراحل لازم اقدام شود. دکتر وحید احمدی، دکتر خسرو پیری، دکتر مهدی گودرزی، دکتر اکرم قدیمی، دکتر رضا نقی‌زاده و دکتر کیارش فرتاش، گروه داوران روز دوم این رویداد بودند.

به همت گروه حقوق و اخلاق علم و فناوری مرکز برگزار شد:

نشست "انسان طراحی شده: توانبخشی شناختی و اخلاقی"

نشست انسان طراحی شده با موضوع توان افزایشی شناختی و اخلاقی، روز شنبه ۲۸ دی ماه ۱۳۹۸، با سخنرانی دکتر رضا مژمر، دکتر آرین پتفت و دکتر امیرحسین خداپرست برگزار شد.

در ابتدا دکتر مژمر، چالش‌های اخلاقی توان افزایشی شناختی را محور بحث خود قرار داد و مطالب خود را در سه بخش: "توضیحات مفهومی درباره‌ی چیستی توان افزایشی، نمونه‌هایی از فناوری‌هایی که می‌توان برای توان افزایشی شناختی استفاده کرد و افزایش قدرت حافظه و چالش‌های آن" مطرح کرد. وی توان افزایشی عصبی را تلاشی دانست که در آن از فناوری‌های عصبی برای بهبود کارکردهای عاطفی و شناختی مغز و رساندن آن به بالاتر از سطح نرمال استفاده می‌شود.

در ادامه دکتر پتفت، درباره حقوق عصب شناختی به سخنرانی پرداخت. ایشان خاطرنشان کرد دنیای حقوق بسیار متأثر از عصب‌شناسی است و حقوق‌دانان با نورولوژی، عینک تازه‌ای برای نگرستن به پدیده‌های حقوقی پیدا کرده‌اند.

دکتر خداپرست سومین سخنران نشست، صحبت‌های خود را بر توان افزایشی اخلاقی متمرکز کرد. توان افزایشی اخلاقی هرچند بر همان مبنا و فناوری‌هایی استوار است که با آن‌ها توان افزایشی شناختی انجام می‌شود اما هدف از آن مشخصاً بهتر کردن انسان از نظر اخلاقی است. وی محورهای اصلی بحث در حوزه توان افزایشی اخلاقی را در شش مورد: نیاز به توان افزایشی اخلاقی، اجماع بر اثر معنای توان افزایشی، امکان پذیر بودن توان افزایشی اخلاقی، مسائل اخلاقی عمل توان افزایشی، مسائل مربوط به آزادی و خود آیینی برشمرد.